

Dopisi.

Iz Ptujja. (Dijaška kuhinja v Ptujju.) Čut veselja in srčne zadovoljnosti napolnjuje srce domoljuba, ko vidi, kako živo zanimanje je naše človekoljubno in plemenito podjetje vzbudilo v srcih vseh Slovencev. Rodoljubi kar tekmujejo z doneski za to prekoročno napravo, čemur se nikakor ne bomo čudili, ako pomislimo, da so zarés redki inteligentni Slovenci, ki morda ne bi bili britko izkusili in čutili za časa svojih študij pesnikovih besed: „Gorjé, kdor se useda za tujo mizo mlade dni; vsak grižljaj mu preseda, požirek vsak mu zagreni.“ Pa tudi naša prva domoljubna prošnja do velečastitega našega duhovništva, poučiti našega priprostega kmeta v tej velevažnej stvari, ni bila zastoj. Tu gre posebej čast č. g. J. Sattlerju, kaplanu pri Veliki Nedelji, in Velikonedeljskim kmetom župljanom, ki so za dijaško kuhinjo nabrali in pripeljali v Ptuj 12. novembra t. l.: 8 $\frac{1}{2}$ vaganov zmesi, 2 $\frac{1}{2}$ vag. ajdine in 17 vag. krompirja. Gospod kaplan je iz svojega plačal nosače, ki so hodili po župniji, kakor po zbirci. Slava in hvala njemu za pouk, trud in požrtvovalnost, slava in hvala Velikonedeljsčanom dariteljem, naj bi bili drugim v izgled, vzpodbudo in posnemo!

(Konec prih.)

Iz Orehove vasi pri Slivnici. (Ubijalstvo, naši liberalci.) Že zadnji „Slov. Gosp.“ je naznanil strašno novico, da je kovač, Anton Bregant, svojo ženo ubil. Pri seciranju se je videlo, da je imela 6 do 7 smrtnih ran na glavi. Rajna je večkrat tožila, da je od časa, ko mož v liberalna društva hodi, prišel na grešno pot (prešestovanje) in ko je enkrat pogovore znanih nemškutarjev slišala, je omedlela, tako nesramno so govorili. Tožila je tudi že pred enim letom pri c. k. sodniji, naj bi ju razločila, ker si ni več življenja varna, toda župan je možu tako dobro spričevalo dal, da si sirota ni mogla dalje pomagati. Mož se je zadnja leta liberalno-nemškutarskega duha napil in ravno to je bilo njemu v pogubo in ženi v žalostno, hudo smrt. Po umoru je hišo zaklenil, si krvavo oblačilo izpral, ključé sestri v Slivnici izročil in se sam sodniji izdal. To je spet jasen dokaz, kam da človek pride, če v slaba, liberalna društva zahaja! Žalibog, slabi časi so, pa nimamo kaj boljšega tudi v prihodnosti pričakovati, kajti že mlečni mladenčiči po vasi pripovedujejo, kako da nemškutarji pravijo, da jo Slovenci hočemo tako daleč spraviti, naj bi mešniki spet (?) take pravice dobili, da bi tiste, ki k meši in pridigam nočejo hoditi, žive v zide zazidavali in še več drugega. Tega pa tukaj ne smem objaviti, ako hočem, da še pride „Slov. Gosp.“ svojim bralcem v roke. Pri zadnji volitvi v občinski odbor so

liberalci z največjo silo in zvijačo zmagali; sedaj pa njih sad lepo zori in v kratkem se bo še več slišalo.

F. Pišek,

kmet v Hotinji vesi.

Z Remšnika. (Blagoslovljenje šole in družba sv. Cirila in Metoda.) [Konec.] Potem se zahvali v jedrnatih besedah gosp. J. Smole, nadučitelj šolskemu odboru za dozidanje drugega razreda. Za njim stopi na oder veleč. gospod Ivan Hribar, ta se obrne najprej k mladini, potem h gg. učiteljem in naslednje k občinstvu, ter tako milo, versko-narodno razklada dolžnost za svojo domovino skrbeti ter se svoji materi ne izneveriti, da so starim ljudem solzé v očesih igrate, eden je celo rekel: Boljše bi noben pridigar ne znal ljubezni do domovine v slovenskih prsih izbujati. Sledili so mu za prelepe besede živahni živio-klici. Potem so prednašali šolarji prav izvrstno, I. Krelj „Korist ognja“, Jože Smole, „Prva skrb“, Jovana Krelj „Spartanka iz Buila“. Otroci so dobili vina in kruha in so še bili obdarjeni od g. Ivana Hribarja z zvezki „Tisočletnica sv. Cirila in Metoda“. Pri skupnem obedu med raznim napivanjem sv. Očetu, presvitlemu cesarju, družbi sv. Cirila in Metoda in g. Hribarju itd. je bilo lepo in nepopisljivo veselje Remšničanov. Kmet, odbornik Franc Hartman, še je posebej napil velečastitemu gopodu iz Ljubljane: Bog jih naj živi za tako lepi dar še mnoga leta. Med godbo in pokanjem možnarjev smo mile gg. goste spremljali in z otožnim srcem se ločili, da so nas tako kmalu zapustili. Ta svečanost bo nam v spominu ostala, dokler se bo naša slovenska kri le nekoliko gibala. Družbi sv. Cirila in Metoda izrekamo javno hvalo in želimo da se, kolikor mogoče, širi, da zamore pomagati slovenskim šolam, na koje sovražniki ljuto prežijo.

Od sv. Križa nad Mariborom. (Program našega g. učitelja.) Res jako čudnega moža imamo pri nas za učitelja. Sam se šteje med ljudi, „ki še Slovincem niso nič žalega storili“, in vendar na tistem listu in na tisti strani g. predsedniku krajnega šolskega sveta piše: „... Vam naznanjam, da bom od zdaj (to je 25. kimovca 1886. dopisnik) „vse šolske reči tak dolgo, dokler ne dobim za to djanje prepovedi od višje oblasti, nemški pisal.“ Bistro mislečega g. učitelja nasprotje v teh dveh stavkih nikakor ne moti. S tem on tedaj Slovincem nič žalega ne stori, da piše pri nas, trdih Slovincih, vse šolske reči nemški. Ali ni že to veliko žaljenje Slovencev, da se g. učitelj upa taka pravila svojega poslovanja razglašati? Pač res lepe pojme o pravici ima naš g. učitelj! On, ki je v prevelikih skrbih, „na kak način, da pridejo drugi mladi gospodeki do svojega kruheka“, gotovo meni, da je človek po svoji pameti in vesti dolžen delati krivico,

ako nikdo z bičem za njim ne stoji. Križančani se smejo pač veseliti, — saj nekteri se res veselijo — da imajo tako vrlega odgojitelja svoje slovenske mladine; njim vendar že začne svitati zora tistega dne, ko bo oholi Nemeč se šopiril po sedanjih slovenskih tleh, po grobih predobrosrčnih Slovencev. Skoraj bo zapel trobente glas, ki bo naznanjal vstajenje Nemcev iz grobov slovenskih Križančanov in daleč okrog bo se glasilo ime prvoboriteljev in blagovestnikov nemške omike po hribih in dolinah še le več malo časa slovenskega Kozjeka. Križančani veselite se in od veselja poskakujte!

„Dobro znani R. P.“*)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Grof Andrassy, poprej minister zunanjih zadev, drži veliko do sebe ter se dela, kakor da ne gre nič več v redu v tem ministerstvu, odkar ne sedi on v njem. Grozil se je grofa Kalnokyja, ki ga je izpodrinil z njega, trdó prijeti zato v ogerski delegaciji, toda, ko je prišlo na to, dél je precej tiho, da je še vse tako tako prav. Tudi avstrijska delegacija se strinja z grofom Kalnokyjem gledé zunanje politike. Minister sme torej zadovoljen biti, zadovoljnost ta in unkraj Litave, kaj še hoče druga? Naj mu bo, toda pametno bode, če še malo počakamo s hvalo. — Vojni minister terja za nove puške, repetirke, v cellem 51, za letos pa 2 $\frac{1}{2}$ milijona gld., skozi 15 let bi se toraj po toliko plačevalo. Svota je velika a ni dvoma, da se mu dovoli, dvomimo pa, če se bodo puške še le v tako dolgih letih pripravljale. — Na Dunaju so imeli uno nedeljo čevljarji velik shod ter so se vsi izrekli za to, da sme le izučén čevljar imeti čevljarijo. To je celó pametno in se spominjamo, kak krič so bila židovska ali liberalna glasila gnala zoper vlado in drž. desnico, ko je sklenila postava, ki terja isto za vsako obrt. Sedaj pa je še ljudem una postava premalo ostra — tistim, ki živé od svoje obrti, ali pa že tudi vedó, kje in kdo so njih prijatelji, to se še ne kaže. Zmirom še vleko slej kakor prej z liberalci. — V Lincu so imeli „Nemško društvo“, sedaj pa je že razpadlo; niso se mogli pogoditi, kaj bi naj terjali in kako bi počeli, da se „reši pravica nemštva“ v Avstriji. Rešiti jo je pa že v resnici skrajna sila. — V Gradcu obhaja vseučilišče svojo 300letnico ali Nemci so si tam in torej tudi dijaki v laséh zavoljo — judov. Eni so za-nje, drugi pa zoper nje in zato ne bode večjih slovesnosti, da-si bi o takem spominu gotovo prav bile. — Štajarski deželni

zbor se snide na petek dné 10. decembra, skupaj pa bode tje do Božiča. Doslej ni seznaniti, da pride v njem posebnih, imenitnih reči na razpravo. — V istem času, snide se tudi koroški dež. zbor, opraviti mu bo največ z uravnanjem vodá, posebno struge Drave. Le-to jim ne hodi po sreči Kdo bode škof v Celovcu, ni še gotovo, toda pravi se, da ima vlada nadškofov predlog že v rokah. Po takem pa ne bode več dolgo do imenovanja. Takrat imenuje Njih veličanstvo, svitli cesar škofa. Zoper ujete anarhiste, tri delalce, vrši se končna razprava dne 6. decembra v Celovcu. — Volitev drž. poslanca za Notranjsko bode težka. Na shodih volilcev v Logatecu in Postojini se je dr. A. Ferjančič, prej pristáv c. kr. okr. sodnije na Ptuju, sedaj v Ljubljani volilecem predstavil ter jim razvijal svoj program. Može so z veseljem vzprejeli njegovo kandidaturo, vendar pa so se čuli tudi glasi za g. A. Globočnika, namestn. svetovalca v Ljubljani. Za kandidata v dež. zbor so si pa izbrali v Postojini ondašnjega tržana, gosp. H. Kavčiča in toraj ni dvoma, da si ga bodo tudi izvolili za poslanca. — Na sadjarski šoli in Grmu pri Novem mestu vpisanih je letos 15 učencev, to število je za prvo leto dovolj. Poduk je ves slovensk. — V Gorici je liberalni mestni zastop sklenil 300.000 gld. vzeti na posodo, a mestjanom niso po volji pogoji, po katerih bi se denar dobil, kajti hodil bi jim predrago. Ali pa bode njih ugovarjanje kaj izdalo, je še vprašanje. — Slovencev imamo malo bogatih a nekaj jih je vendar-le — v Trstu. Podružnica sv. Cirila in Metoda izbaja za to tam dobro in dobiva zaporedom pokroviteljev, mož, ki vplačajo po 100 gld. v društveno kaso. Uni den je g. Ivan Šabec, posestnik v Trstu, z enako svoto stopil v vrsto društvenih pokroviteljev. — Hrvaški sabor zboruje zadnji teden sem, doslej še precej mirno. — Bosna in Hercegovina nas stane že suhih 80 milijonov, odkar stojé naši vojaki na njunih tleh. Letos plača že sama za-sé svoje stroške in še ji ostane dve do tri sto jezer goldinarjev v kasi. To je že dobro znamenje.

Vunanje države. General Kaulbars, izredni ruski poslanik v Bolgariji, ne biva več na bolgarskih tleh ter je z vidno nevoljo odšel iz Sofije. No, na dobrem glasu ne bode nikoli njegovo ime pri Bolgarih, vendar pa se sedaj nekam plaho povprašujejo, kaj da bode sedaj Rusija počela. Toliko je že skoraj gotovo, da ne bode ruska vojska šla v Bolgarijo, vse drugo pa je še dvomljivo. Knez Mingrelski je vsem vladam po volji in bodo si ga torej tudi Bolgari hoté ali nehoté izvolili. — Srbiji je lahko najbolj pri sreču osoda Bolgarije, kajti dotika se tudi njene osode. Sedaj ste si že nekam prijateljici in dobro bo za-nji, če si ostanete še pozneje, ko dobi Bolgarija kneza. —

*) Gosp. urednik, blagovolite besede v ušescih („“) dati na tanko natisniti, kajti so pravente besede gosp. učitelja, „ki še Slovincem ni nič žalega storil“.

Opomba dopisnikova.